

Клименко О.В.

канд. фіз.-мат. наук, доц. НТУУ «КПІ»

Брезіцька А.М.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ

У статті проведено аналітичне дослідження сутності управління фінансово-господарською діяльністю підприємства та запропоновані можливі шляхи покращення ефективності функціонування підприємства.

Ключові слова: фінансово-господарська діяльність підприємства, управління фінансово-господарською діяльністю, ефективність управління.

Вступ. В умовах ринкової економіки ефективно управління фінансово-господарською діяльністю набуває дедалі більшої значущості в загальному апараті управління підприємством. Адже, від того, наскільки ефективно й доцільно фінансові ресурси трансформуються в основні та оборотні засоби, а також в засоби стимулювання робочої сили, залежить фінансове благополуччя підприємства у цілому, його власників і співробітників. На даний момент переважна більшість вітчизняних підприємств виявилася неспроможною ефективно управляти своєю фінансово-господарською діяльністю, про що свідчить незадовільний фінансовий стан підприємств. Ефективна діяльність підприємств у довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їхнього розвитку і підвищення конкурентоспроможності в умовах переходу до ринкової економіки в значній мірі визначаються рівнем їхнього фінансового потенціалу і якістю управління їхньою фінансово-господарською діяльністю. Таким чином, управління фінансово-господарською діяльністю як одна з основних функцій апарату управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки. Дану тему досліджували у своїх роботах багато науковців: І. Алексєєв, Н. Бицько, О. Бровков, І. Бланк, О. Василик, М. Денисенко, О. Заруба, О. Захарчук, А. Н. Костін, А. Мороз, А. Міщенко, В. Сладкевич, Ю. Вебер, Датар, Магнус, Нільс-Горан, Ольве, Рой, Хорнгента інші.

Постановка завдання. Мета статті – висвітлення сутності, завдання, методів управління фінансово-господарською діяльністю підприємства та його ролі в підвищенні ефективності функціонування підприємства.

Результати дослідження. В сучасних умовах господарювання підприємств та виходу з економічної кризи в Україні на перший план

виходить питання ефективності управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Як і кожна управлінська система, управління фінансово-господарською діяльністю підприємства передбачає наявність певного об'єкту управління [1]. Таким об'єктом виступають фінанси підприємства і його фінансово-господарська діяльність.

Фінансово-господарська діяльність підприємства – це діяльність, спрямована на забезпечення підприємства фінансовими ресурсами, досягнення ним визначених цілей економічного і соціального розвитку [2].

Фінансова діяльність підприємства спрямована на вирішення таких основних завдань, як:

- забезпечення фінансовими ресурсами поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства;
- пошук резервів збільшення доходів, прибутків і рентабельності підприємства;
- забезпечення виконання фінансових зобов'язань перед діловими партнерами, бюджетом і цільовими фондами;
- фінансове забезпечення виробничого і соціального розвитку підприємства;
- контроль за ефективним розподілом і цільовим використанням фінансових ресурсів.

Ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства забезпечується формуванням оптимального фінансового механізму підприємства.

Оскільки, головною проблемою ефективного управління є оптимальне розміщення капіталу підприємства, то від того, які асигнування вкладені в основні та обігові кошти, скільки їх перебуває у сфері виробництва і в сфері обігу (в грошовій та матеріальній формі), значною мірою залежать результати фінансово-господарської діяльності й, відповідно, вся фінансова стійкість підприємства.

Управління фінансово-господарською діяльністю підприємства – це вид професійної діяльності, направленої на управління фінансово-господарським функціонуванням підприємства. Управління фінансово-господарською діяльністю є одним із ключових елементів всієї системи сучасного управління підприємством [3].

Управління фінансово-господарською діяльністю підприємства реалізує свою головну мету і основні завдання шляхом здійснення певних функцій. Основними функціями управління фінансово-господарською діяльністю підприємства є:

1. Розробка фінансової стратегії підприємства.
2. Створення організаційних структур, що забезпечують прийняття і реалізацію по всіх аспектах фінансової діяльності підприємства.
3. Формування ефективних інформаційних систем, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень.

4. Здійснення аналізу різних аспектів фінансової діяльності підприємства. 5. Здійснення планування фінансової діяльності підприємства по основних напрямках.

6. Розробка дієвої системи стимулювання реалізації прийнятих управлінських рішень в області фінансової діяльності.

7. Здійснення ефективного контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень в області фінансової діяльності.

Методи управління фінансово-господарською діяльністю дозволяють оцінити:

- ризик і вигідність вкладення грошей у виробництво та реалізацію тих або інших товарів і послуг;

- ефективність роботи підприємства;

- швидкість оборотності капіталу і його продуктивність.

Завданням управління фінансово-господарською діяльністю є вироблення і практичне застосування методів, коштів та інструментів для досягнення мети діяльності підприємства в цілому або його окремих виробничо-господарських ланок. Подібними цілями можуть бути: максимізація прибутку; досягнення стійкої норми прибутку в плановому періоді; збільшення доходів керівного складу і вкладників (або власників) підприємства; підвищення курсової вартості акцій підприємства тощо. Зрештою всі ці цілі орієнтовані на підвищення доходів вкладників (акціонерів) або власників підприємства [4].

До завдання управління фінансово-господарською діяльністю входить знаходження оптимального співвідношення між короткостроковими і довгостроковими цілями розвитку підприємства і рішеннями, що приймаються в рамках фінансового управління. Завданням управління фінансовою діяльністю підприємства також є визначення пріоритетів і пошук компромісів для оптимального поєднання інтересів різних господарських підрозділів у прийнятті інвестиційних проектів і виборі джерел їх фінансування.

Зрештою головне в управлінні фінансовою діяльністю підприємства – прийняття рішень щодо забезпечення найбільш ефективного руху фінансових ресурсів між підприємством і джерелами його фінансування, як зовнішніми, так і внутрішніми. Управління потоком фінансових ресурсів, виражених в грошових коштах, є центральним питанням в управлінні фінансовою діяльністю.

Найважливіші рішення, що приймаються в області управління фінансово-господарською діяльністю підприємства, відносяться до питань інвестування і вибору джерел їх фінансування.

Інвестиційні рішення передбачають виділення в управлінні фінансовою діяльністю двох видів фінансового управління: короткострокового і довгострокового [5]. Короткострокові інвестиційні рішення направлені на визначення структури капіталу підприємства на поточний період, яка відображається в його балансі. Довгострокові

інвестиційні рішення, що називаються стратегічними, направлені на забезпечення успішного функціонування підприємства в майбутньому.

Роль фінансової політики в централізованому управлінні підприємством визначається тим, що вона стосується всіх сторін його економічної діяльності – науково-технічної, виробничої, постачання товарно-матеріальних ресурсів, просування і продажу товарів та послуг – і відображає в концентрованому вигляді вплив численних внутрішніх і зовнішніх чинників. У рамках єдиної фінансової політики, що розробляється на вищому рівні управління, визначаються в глобальному масштабі джерела фінансових ресурсів і їх розподіл в рамках підприємства [6].

У цілому діяльність більшості підприємств є нестабільною та не досить ефективною. Виявленими проблемами є зростання витрат, зокрема збільшення собівартості. Тож, якщо підприємство планує збільшити прибутки, йому потрібно зменшити витрати. Цього можна досягти, наприклад, підвищенням технічного рівня виробництва [7].

Ефективність управління грошовими потоками підприємства визначається синхронізацією надходжень і виплат з метою підтримки постійної платоспроможності. При цьому потрібно акцентувати увагу на вирішенні наступних управлінських задач:

- визначення мінімально необхідного обсягу грошових коштів, достатнього для обслуговування поточної господарської діяльності;
- постійний моніторинг вхідних і вихідних грошових потоків;
- коливання в обсягах надходжень і виплат грошових коштів з метою запобігання платіжної кризи в окремі проміжки часу;
- оптимізація системи розрахунків з постачальниками і покупцями, тобто обґрунтування політики надання комерційних кредитів і отримання відстрочки платежів [8].

Слід відмітити, що на зниження рентабельності продукції впливають такі негативні фактори: збільшення собівартості, зниження обсягу реалізації, зниження оборотності активів, нераціональне використання активів.

Важливим фактором контролю рентабельності підприємства є розрахунок резервів її підвищення. До таких резервів можна віднести: збільшення прибутку, обсягу реалізації, зменшення собівартості тощо.

Отже, рентабельність є одним з основних показників діяльності підприємства, що показує ефективність його діяльності за певний період часу.

Для підвищення ділової активності підприємства у період кризи необхідно проводити комплекс заходів, пов'язаних з поліпшенням збуту продукції (робіт, послуг), підвищенням конкурентоспроможності підприємства щодо асортименту, цін та якості пропонованої продукції.

Для цього необхідно проводити наступні заходи:

– заходи щодо підвищення гнучкості та маневреності асортименту продукції у рамках виробничих або торговельно-технологічних можливостей підприємства;

– розробити особливу цінову тактику, що спрямована на розширення обсягів збуту за рахунок прийнятної ціни.

Щодо кожного заходу обов'язково необхідно визначити очікуваний результат, які кошти необхідні для його досягнення і який реальний термін досягнення намічених результатів [9].

Для підвищення стійкого розвитку підприємства в умовах невизначеності необхідно ефективно управляти його капіталом. Капітал підприємства може бути використаний у внутрішньому обороті й за його межами, ризик існує при розміщенні значної частини капіталу у виробничі запаси або дебіторську заборгованість.

Висновки. Отже, управління фінансовою діяльністю як одна з основних функцій апарату управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки. Управління фінансовою діяльністю є одним з основних елементів всієї системи сучасного управління підприємством.

Підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства – одна з центральних проблем економіки. Для успішного вирішення різноманітних економічних і соціальних завдань немає іншого шляху, окрім різкого підвищення ефективності всього суспільного виробництва.

Практичне значення дослідження полягає у підвищенні ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, для чого необхідно:

1. Забезпечити збалансоване управління ліквідністю, доходністю та ризиком, враховуючи, що чим вище частка високоліквідних активів в балансі, тим вища доходність суб'єкта господарювання і менший ризик втрати платоспроможності.

2. Забезпечити розрахунок резервів підвищення рентабельності.

3. Здійснювати комплекс заходів з поліпшення збуту продукції, підвищення конкурентоспроможності підприємства щодо асортименту, цін та якості пропонованої продукції.

4. Забезпечити ефективне управління капіталом.

5. Здійснювати управлінські рішення і дії, які повинні бути засновані на точних розрахунках, глибокому й всебічному економічному аналізі, бути науково обґрунтованими, мотивованими, оптимальними.

6. Виробляти стратегію й тактику розвитку підприємства, улаштовувати плани й управлінські рішення, здійснювати контроль за їхнім виконанням.

7. Оцінювати результати діяльності підприємства, його підрозділів і працівників.

Список використаних джерел

1. Міщенко А. П. Стратегічне управління: навч. посіб. /А. П. Міщенко // К.: «Центр навчальної літератури». – 2004. – 336 с.
2. Мейер В. Оценка эффективности бизнеса [Текст] / В. Мейер Маршал; пер. с англ. А.О. Корсунский // М. : ООО «Вершина». – 2004. – 272 с.
3. Менеджмент : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Г.В.Щокіна, М.Ф. Головатого, О.В.Антонюка, В. П. Сладкевича // К. : МАУП. – 2007. – 816 с.
4. Сладкевич В. П. Стратегічний менеджмент організацій : підручник /В. П. Сладкевич // К. : ДП «Видавничий дім «Персонал». – 2008. – 496 с.
5. Бланк И. А. Стратегия и тактика управления финансами / И. А. Бланк // К.: МП «ИТЕМ» ЛТД; СП «АДЕФ-УКРАИНА». – 1996. – 534 с.
6. Фінанси : підручник / за ред. С.І. Юря, Ф. М. Федосова // К.: Знання. – 2008. – 611 с.
7. Ольве В. Оценка эффективности деятельности компании. Практическое руководство по использованию сбалансированной системы показателей [Текст] пер. с англ. / Ольве, Нильс-Горан, Рой, Жан, Ветер, М. Магнус // Издательский дом «Вильямс». – 2004. – 304 с.
8. Хорнген Ч. Управленческий учет [Текст] / Ч. Хорнген, Дж. Фостер, Ш. Датар; пер. с англ. ; 10-е изд. // СПб. – 2005. – 1008 с.
9. Вебер Ю., На пути к активному управлению с помощью показателей [Текст] / Ю. Вебер, У. Шеффер // Проблемы теории и практики управления. – 2000. – №5. – С. 107 – 111.

Клименко Е. В.

канд. физ.-мат. наук, доц. ФММ НТУУ «КПИ»

Брезицкая А. М.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ С ЦЕЛЬЮ ПОВЫШЕНИЯ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ

В статье проведено аналитическое исследование сущности управления финансово-хозяйственной деятельностью предприятия и предложены возможные пути повышения эффективности функционирования предприятия.

Ключевые слова: финансово-хозяйственная деятельность предприятия, управление финансово-хозяйственной деятельностью, эффективность управления.

Klimenko O. V.

candidate of Physics and Mathematics, assistant professor of NTUU KPI

Brezitska A. M.

student of NTUU KPI

MANAGEMENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY OF THE ENTERPRISE TO ENHANCE ITS EFFECTIVENESS

In this article, we explored the problem of the nature of management of financial and economic activities of the enterprise and suggested possible ways to improve the efficiency of the enterprise.

Keywords: financial-economic activity of enterprise, management of financial and economic performance, management efficiency.

Круш П.В.

к.е.н., проф., завідувач кафедри ФММ НТУУ «КПІ»

Кукавська Л.М.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ

В цій статті досліджені основні особливості формування організаційної структури управління зовнішньоекономічною політикою підприємства України, розглянуті загальні та специфічні підходи і принципи, які необхідно врахувати при формуванні та вдосконаленні організаційної структури управління ЗЕП підприємства. Також проаналізовані фактори, що впливають на структуру організації. Важливе значення для кожного підприємства набувають питання наукового підходу до вибору організаційної структури управління ЗЕП як складової частини організаційного формування підприємства. Зовнішньоекономічна політика має свої специфічні риси. Вона пов'язана з виходом підприємства на зовнішні ринки, здійсненням зовнішньоторговельних операцій, інших форм економічного співробітництва і виступає як дуже важливий зовнішній фактор його соціально-економічного розвитку в умовах глобалізації світової економіки.

Ключові слова: організаційна структура, зовнішньоекономічна політика, підходи, принципи формування.

Вступ. Управління зовнішньоекономічною політикою підприємства є порівняно новою категорією, що отримала розвиток у зв'язку з переходом України до ринкової економіки, впровадженням нового механізму господарювання.

Управління діяльністю підприємства в умовах ринкової економіки вимагає чіткої і цілеспрямованої його організації [1]. Центральне місце в організації управління на рівні підприємства займає організаційна структура управління, в тому числі організаційна структура управління